

מינהל וכלכלה

בחינת מתכונת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שלוש שעות .

ב. מבנה השאלון ומפתח הערכה : בשאלון זה שני פרקים .

פרק ראשון – מבוא למינהל וכלכלה 50 נקודות

פרק שני - תורת הניהול 50 נקודות

סה"כ 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר לשימוש : אין

ד. הוראות מיוחדות :

1 ענה על מספר השאלות הנדרש בשאלון. המעריך יקרא ויעריך את מספר התשובות הנדרש בלבד לפי סדר כתיבתן במחברתך ולא יתייחס לתשובות נוספות .

2 הקפד לציין במחברת הבחינה את מספר השאלה ואת מספר הסעיף שעליהם אתה משיב .

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר , אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים .

בהצלחה !

השאלות

פרק ראשון : מבוא למינהל וכלכלה (50 נקודות)

ענה על חמש מבין השאלות 1- 8 (לכל שאלה - 10 נקודות)

מבוא לכלכלה

שאלה 1

- כל משק, שואף להגיע לצמיחה כלכלית , במטרה לשפר את רמת החיים של התושבים .
(6 נק') א. הסבר מהי **צמיחה כלכלית** , היעזר בעקומה .
(4 נק') ב. ציין **שני** גורמים שיגרמו לצמיחה כלכלית במשק .

שאלה 2

- חוק "שקיות הניילון " פועל היום במשק הישראלי ולפיו נאסרת חלוקה בחינם של שקיות ניילון , הנחשבות כ"מוצר עם השפעות חיצוניות בייצור "
(4 נק') א. הסבר את המושג "**מוצר עם השפעות חיצוניות בייצור** "
(6 נק') ב. תאר **שני** מקרים נוספים שבהם הממשלה מתערבת בשוקי המוצרים .

שאלה 3

- במשרד האוצר דנים בצעדים שיביאו לשיפור במצבה הכלכלי של שכבת הביניים . הדבר מתאפשר היום יותר מבעבר עקב עלייה בהכנסות בתקציב הממשלה .
(6 נק') א. ציין **שלושה** סעיפים עיקריים **בהכנסות** תקציב הממשלה .
(4 נק') ב. מהו **עודף תקציבי** .

שאלה 4

- בספרד אחוז האבטלה עומד על 50% . מחקר הראה שהאבטלה נובעת מכך שיש דרישה בשוק לעובדים בתעשיית ההייטק , בעוד שאזרחי ספרד לא מוכשרים לתעשייה מסוג זה .
(6 נק') א. הסבר מהי **אבטלה** וציין חיסרון אחד לאבטלה .
(4 נק') ב. הסבר איזה סוג של אבטלה מתואר בפתח .

תורת הארגון

שאלה 5

תושבי שכונת "אבן חן" בעיר מגדלור החליטו לפתוח מרכול שכונתי. במרכול יימכרו פירות ירקות ומוצרי מזון במחירים מוזלים, במטרה לחסוך בהוצאות הכלכליות של התושבים.

(5 נק') א. ציין מאפיין אחד של הארגון המתואר לעיל והסבר אותו.

(5 נק') ב. ציין שני מאפיינים אחרים של הארגון והסבר אותם.

שאלה 6

מנהל חברת J B B ממונה על 100 עובדים. הוא קיבל ייעוץ ארגוני, שבעקבותיו החליט למנות ארבעה מנהלי מחלקות, אשר כל אחד מהם יהיה ממונה על 25 עובדים.

(6 נק') א. ציין מהו טווח השליטה והפיקוח של המנכ"ל לפני קבלת הייעוץ הארגוני.

ומהו טווח השליטה והפיקוח לאחר שקיבל את הייעוץ.

הסבר אחד מטווחי השליטה והפיקוח שצינת.

(4 נק') ב. הסבר את עקרון יחידות הניהול ואת עקרון יחידות הפיקוד.

שאלה 7

המדרג ההיררכי הינו מערכת דרגים בצורת פירמידה, שבראשה עומד ראש הארגון ובבסיסה נמצאים העובדים הזוטרים ביותר.

(5 נק') א. הסבר מהו מדרג היררכי.

(5 נק') ב. הסבר שניים ממאפייני המבנה ההיררכי.

שאלה 8

נעמי גננת בגן הילדים "תמר", הגיעה באחד מהבקרים לגן וגילתה הרס מוחלט. נעמי מיהרה לדווח על האירוע למחלקת החינוך בעירייה באמצעות הודעת S.M.S. ואולם ההודעה לא הגיעה ליעד.

(4 נק') א. הסבר מהו חסם בזרימת התקשורת ציין איזה חסם מתואר באירוע.

(6 נק') ב. ציין שתי דרכים שבאמצעותן ניתן להתמודד עם חסמי תקשורת בארגונים.

פרק שני : תורת הניהול (50 נקודות)

ענה על ארבע שאלות מבין השאלות 9-14 (לכל שאלה - 12.5 נקודות)

שאלה 9

- כל פעילות בארגון מחייבת תהליך של תיכון והצלחת הארגון תלויה במספר תהליכים בניהול הארגון .
- (3.5 נק') א הסבר מהו **תיכון** ומה הוא כולל .
- (4 נק') ב הסבר את הקשר בין מרכיבי התיכון לבין הצלחת הארגון .
- (5 נק') ג ציין **שני** שלבים **בתכנון** והסבר אחד מהם .

שאלה 10

בחברת התקשורת "אורנג" החליטה מועצת המנהלים על שורת שינויים שייכנסו לתוקפם החל משנת 2018.

- (3 נק') א הסבר מהו **תהליך קבלת החלטות** .
- (4.75 נק') ב ציין **שתי** דרכים לקבלת החלטות בארגון ותאר אחת מהן .
- (4.75 נק') ג ציין **ארבעה** מהשלבים בתהליך קבלת החלטות בארגון .

שאלה 11

חברת "שילב" המייצרת מוצרים לתינוקות החליטה לחדש ולהפתיע את לקוחותיה במספר מוצרים חדשים לתינוקות .

- (4.5 נק') א הסבר מהי **חדשנות** וציין **שניים** מהעקרונות להנהגת חדשנות בארגון .
- (4 נק') ב מהי **יצירתיות** , ציין **שני** גורמים לעידוד יצירתיות .
- (4 נק') ג הסבר את חשיבות החדשנות והיצירתיות לארגון .

שאלה 12

ארגון שמעוניין להיחשב כארגון מוביל בתחומו מאמץ קוד אתי.

- (4.75 נק') א הסבר מהו **קוד אתי** וציין **שניים** מיתרונותיו .
- (3 נק') ב ציין **שניים** מהנושאים שהאתיקה עוסקת בהם .
- (4.75 נק') ג עמוד על הקשר בין התרבות הארגונית לקוד האתי .

שאלה 13

במפעל לייצור מגבות כל מחלקה מייצרת מוצר שונה . כמובן ישנה מחלקה שבה נערכת בקרה על כל המוצרים . בפועל הוחלט לעבור לייצור על פי הזמנות בלבד ולצמצם את המלאי של חומרי הגלם ושל המוצרים המוגמרים .

(4.75 נק') א ציין את שמה של הגישה המעודדת **צמצום של מלאי** הארגון והסבר אותה .

(4.75 נק') ב הסבר **שני** עקרונות בגישת הניהול לאיכות **T.Q.M**.

(3 נק') ג ציין איזו גישה מבין הגישות המרכזיות בניהול ארגונים פורמאליים, הניחה את היסודות לעקרונות המבנה הפורמאלי .

שאלה 14

פעולת יחסי ציבור ארגוניים היא בלתי נפרדת מההתנהלות הכללית של הארגון והיא מתבצעת בדרכים שונות .

(4.5 נק') א הסבר מהם **יחסי ציבור** . ציין **שתיים** מהמטרות המושגות באמצעות פעולות של יחסי ציבור .

(4 נק') ב הסבר מהם **יחסי ציבור פנים ארגוניים** , ציין **שתי** דרכים ליעול יחסי ציבור פנים ארגוניים.

(4 נק') ג. הסבר את מקומו של המנהל בעיצוב תדמית הארגון .

בהצלחה !

מינהל וכלכלה

בחינת מתכונת

הוראות לנבחן

א משך הבחינה : שלוש שעות .

ב מבנה השאלון ומפתח הערכה : בשאלון זה שני פרקים .

פרק ראשון – מבוא למינהל וכלכלה	50 נקודות
פרק שני - תורת הניהול	50 נקודות
סה"כ	100 נקודות

ג חומר עזר מותר לשימוש : אין

ד הוראות מיוחדות :

- 1 ענה על מספר השאלות הנדרש בשאלון. המעריך יקרא ויעריך את מספר התשובות הנדרש בלבד לפי סדר כתיבתן במחברתך ולא יתייחס לתשובות נוספות .
- 2 הקפד לציין במחברת הבחינה את מספר השאלה ואת מספר הסעיף שעליהם אתה משיב .

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר , אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים .

בהצלחה !

השאלות

פרק ראשון : מבוא למינהל וכלכלה (50 נקודות)

ענה על חמש מבין השאלות 1-8 (לכל שאלה - 10 נקודות)

מבוא לכלכלה

שאלה 1

אחד מתפקידיו של הבנק המרכזי (בנק ישראל) הוא הדפסת כסף .
(6 נק') א. האם שטרות כסף המודפסים על-ידי הבנק המרכזי הם **גורם ייצור** במשק הישראלי?
(4 נק') ב. ציין **שני** תפקידים נוספים של הבנק המרכזי .

שאלה 2

בעקבות עלייה בהכנסות בתקציב , הממשלה הועלתה הצעה להפחית את המיסים במשק .
(6 נק') א. הסבר את המושג **גרעון תקציבי** , וציין **שתי** דרכים למימון גירעון בתקציב .
(4 נק') ב. מה תהיה ההשפעה של הפחתת המיסים הישירים על הפערים בחלוקת ההכנסות במשק הישראלי ? פרט תשובתך .

שאלה 3

במשטרים שונים קיימים סוגי תכנון שונים .
(4 נק') א. הסבר מהו **תכנון המשק** .
(6 נק') ב. ציין **שני** סוגי תכנון במשק והסבר אחד מהם .

שאלה 4

לאחרונה דנים באוצר על מדיניות כלכלית שתביא לעלייה בהכנסה נטו של האוכלוסייה במשק הישראלי .
(5 נק') א. כיצד תשפיע עליה בהכנסה נטו של האוכלוסייה במשק הישראלי על הביקוש למוצר **נורמאלי** ועל הביקוש למוצר **נחות** ? פרט תשובתך .
(5 נק') ב. ציין ופרט **שני** שיקולים נוספים של הצרכן ברכישת מוצר .

תורת הארגון

שאלה 5

אורי ודניאל, שני קציני צה"ל משוחררים, החליטו לפתוח "מרכז הכנה" שיכין את בני הנוער לשירות בצה"ל. הם שכרו קרוון ליד חוף הים על –מנת שיאפשר להם מרחב אימונים.

(5 נק') א. הסבר מהו **ארגון**, ציין והסבר **שניים** מאפייני הארגון.

(5 נק') ב. ציין **שניים** משלבי מחזור חיי הארגון. ציין באיזה שלב נמצא "מרכז הכנה", בסס תשובתך מהקטע.

שאלה 6

כדי להשיג מטרות ארגוניות אנשים מתקשרים זה עם זה.

(5 נק') א. הסבר מהי תקשורת **חד- סטרית** ומהי תקשורת **דו- סטרית**.

(5 נק') ב. ציין **שניים** מהמאפיינים של **תקשורת פורמאלית** ושניים מהמאפיינים של תקשורת **בלתי פורמאלית**.

שאלה 7

בחברת "הרכב", חברה לייצור מכוניות יישן 3 מחלקות ייצור, האחת מייצרת מנועים למכוניות השנייה, את שלדי המכוניות והשלישית את כל האביזרים למכוניות. כמו כן, קיימת מחלקת הנדסת מכוניות, שתפקידה לבנות מערכות חדשות ומשוכללות וכן מחלקת כספים המתכננת את התקציב לכל הפעולות. כל עובד שמגיע לחברה מקבל הגדרה מדויקת על תפקידו וכן על נוהלי העבודה בחברה.

(4 נק') א. הסבר מהו **תפקיד**, מדוע חשוב לחברת "הרכב" להגדיר לכל עובד את תפקידו.

(6 נק') ב. בחברת "הרכב" יישן יחידות **קו** ויחידות **מטה**. הסבר את תפקידן של כל יחידות הקו ויחידות המטה. ציין מהן יחידות הקו ומהן יחידות המטה על -פי הקטע.

שאלה 8

בשופרסל "דיל" מוכרים מוצרי בשר, מוצרי חלב, ירקות ופירות טריים. מנהל הסופר היה אחראי על הזמנת מוצרים, על הקופאיות, על סידור המוצרים ועל קשרי ספקים. בישיבה שנערכה עם צוות העובדים, הוחלט למנות לכל תחום מנהל יחידה.

(5 נק') א. הסבר מהו **טווח שליטה**, הסבר כיצד השינוי שחל בשופרסל "דיל" השפיע על טווח השליטה ועל מספר הדרגים בארגון.

(6 נק') ב. הסבר מהו **מדרג היררכי** ציין את שלושת הרמות במדרג והסבר **אחת** מהם.

ענה על ארבע שאלות מבין השאלות 9-14 (לכל שאלה - 12.5 נקודות)

שאלה 9

חברת "אמדא" חברה בינלאומית לייצור מסוקים שקיימת כבר 20 שנה . לאחרונה חלה ירידה משמעותית בהכנסות החברה , הנהלת החברה החליטה כי יש לאמץ גישת ניהול שתעמוד בתנאים ותצמצם תלונויות מצד עובדי קו הייצור על אי עמידה בהזמנות בגלל חוסר במלאי .

(5 נק') א ציין מהי **גישת הניהול** שתוכל לסייע לארגון לצמצם את הליקויים בחברה , הסבר אותה וציין **שניים** ממאפייני הגישה .

(4.5 נק') ב ציין באיזה רמת ניהול התקבלה ההחלטה לבצע שינוי בחברה והסבר אותה .

(3 נק') ג ציין רמת ניהול נוספת .

שאלה 10

בעשור האחרון הוקמו מחלפים וכבישים ברחבי הארץ ושודרגו כבישים קיימים על –ידי תוכניות שנעשו במשרד התחבורה . התוכניות אמורות להשתרע על פני 5 שנים לפחות .

(3 נק') א ציין **שתיים** ממטרות התכנון בארגון .

(4.5 נק') ב ציין את סוג התוכנית המוזכרת באירוע והסבר אותה .

(4.5 נק') ג ציין את **שלבי התכנון** ופרט אחד מהם .

שאלה 11

בסקר שביעות רצון של לקוחות , דורגה רשת המסעדות "פיצה פיץ " במקום השלישי ולא במקום הראשון , שבו דורגה בסקר הקודם. הנהלת הרשת החליטה להכריז על תחרות בין העובדים בנושא חדשנות ויצירתיות בתחום שירות הלקוחות .

(4 נק') א הסבר מהי **חדשנות** ומהי יצירתיות .

(4 נק') ב ציין **שני** עקרונות להנהגת חדשנות בארגון .

(4 נק') ג הסבר את הקשר בין יזמות לבין חדשנות .

שאלה 12

ארגונים רבים מאמצים ונעזרים בקוד אתי בעבודה השוטפת בארגון מאחר והאתיקה תורמת למוניטין הארגון ובעקבותיו להגדלת חוג לקוחותיו .

(4 נק') א הסבר מהו קוד אתי , ציין 2 נושאים בהם עוסקת האתיקה .

(3 נק') ב הבא דוגמאות לשני ארגונים המאמצים קוד אתי .

(5 נק') ג הסבר את הקשר בין הקוד האתי לתרבות ארגונית של הארגון .

שאלה 13

- רשת "קפה לי" החליטה לצאת במסע פרסום ויחסי ציבור, כדי לפרסם את החברה ולהגדיל את חוג הלקוחות. כמון – כן החליטה הרשת לייעל את יחסי הציבור הפנים ארגוניים של החברה.
- (3.5 נק') א הסבר מהם **יחסי ציבור** בארגון ומה חשיבותם.
- (6 נק') ב ציין 2 דרכים לייעול יחסי ציבור פנים ארגוניים והסבר אחד מהם.
- (3 נק') ג ציין **שניים** מאמצעי התקשורת או מאמצעי הפרסום, שהחברה יכולה להשתמש בהם במהלך הפרסום.

שאלה 14

- התקציב הינו כלי ניהולי שמטרתו תכנון הוצאות והכנסות של הארגון בתקופה מסוימת.
- (4 נק') א הסבר מהו **תקציב הארגון הציבורי**, ציין מאיזה שני סוגי תקציבים הוא מורכב.
- (4 נק') ב הסבר כיצד ניתן לקבוע מחיר למוצר/שירות בארגון העסקי.
- (4 נק') ג הסבר מהי חשיבות המעקב אחר ניצול התקציב וכיצד הוא מתבצע.

בהצלחה !

פרק ראשון : מבוא למינהל וכלכלה (50 נקודות)

ענה על חמש מבין השאלות 1-8 (לכל שאלה - 10 נקודות)

מבוא לכלכלה

שאלה 1

אור הזמין את חבריו לעזור למשפחתו בקטיף תפוחים . החברים הגיעו לעזור . מדי יום הצטרפו חברים נוספים . אור שם לב שבהתחלה , עם כל חבר שהצטרף , כמות התפוחים שנקטפה באותו היום באמת גדלה . אולם בשלב מסוים כשהצטרפו חברים נוספים כמות התפוחים שנקטפה ביום לא גדלה אלא אפילו קטנה .

(4 נק') א. ציין מהו החוק הכלכלי שבא לידי ביטוי במקרה המתואר בפתיח, הסבר אותו .

(6 נק') ב. הסבר מהו **גורם ייצור משתנה** ומהו **גורם ייצור קבוע** .

שאלה 2

חברת "אביב תקשורת" מעוניינת לרכוש את חברת "סתיו תקשורת" הממונה על ההגבלים העסקיים מתנגד לרכישה זו בטענה שהרכישה תפגע בתחרות בשוק התקשורת הסלולרית .

(4 נק') א. ציין שני מאפיינים של **תחרות חופשית** .

(6 נק') ב. הסבר כיצד רכישה כמו זו המתוארת בפתיח עלולה לפגוע בתחרות החופשית בשוק התקשורת הסלולרית .

שאלה 3

תקציב הממשלה מושפע מן ההחלטות של הממשלה .

(6 נק') א. תאר כיצד משפיעה כל אחת מההחלטות שלהלן על תקציב המדינה :

- הפחתת מס הכנסה הנגבה מתושבים המתגוררים ביישובים בצפון המדינה .
- צמצום מספר התלמידים בכיתות (מחייב בניית כיתות נוספות)

(4 נק') ב. הסבר מהו **גירעון בתקציב** המדינה .

שאלה 4

בנקים מסחריים משולים לעץ של כסף .

(6 נק') א. הסבר מהם **אמצעי התשלום במשק** וכיצד הבנק המסחרי יכול להשפיע על כמות הכסף במשק

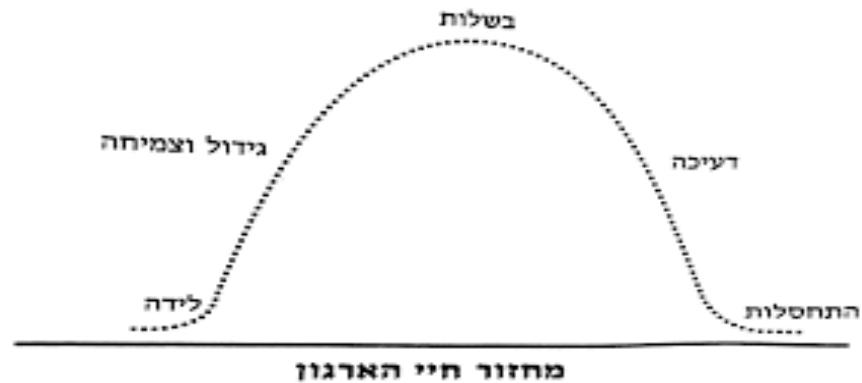
(4 נק') ב. ציין ופרט דרך **אחת** שבאמצעותה הבנק המרכזי בישראל מפקח על כמות הכסף במשק .

תורת הארגון

שאלה 5

כל ארגון שואף להיות תכליתי ויעיל .

- (5 נק') א. הסבר מהו ארגון , ציין את שלושת קודקודי משולש הזהב והסבר אותם.
(5 נק') ב. באיור שלפניך מתואר מחזור חיי הארגון .
בחר שניים מהשלבים במחזור חיי הארגון והסבר אותם .

שאלה 6

- מבנה ארגוני מחולק על פי הפעולות הארגוניות לתפקידים וסמכויות .
(5 נק') א. הסבר מהי חלוקת עבודה בארגון ומהי חשיבותה .
(5 נק') ב. סה"כ כל היחידות מחולקות ל 2 קבוצות עיקריות . הסבר מהי יחידת מטה ומהי יחידת קו . הבא דוגמא לכל אחת מהיחידות .

שאלה 7

- קיימים כמה ערוצי תקשורת בארגון , והמידע זורם דרכם בתוך הארגון ומחוצה לו.
(6 נק') א. לתקשורת פורמאלית ולתקשורת בלתי פורמאלית מאפיינים שונים .
העתק את הטבלה שלפניך למחברת הבחינה והשלם בה את המאפיינים של כל אחד מסוגי התקשורת האלה .

המאפיין	תקשורת פורמאלית	תקשורת בלתי פורמאלית
זרימת התקשורת		
סוג המידע		
מהירות התקשורת		
דיוק במידע		

- (4 נק') ב ציין מהי תקשורת אנכית ומהי תקשורת אופקית .

שאלה 8

- תפקידי התקשורת בארגון הם : העברת מידע , תיאום , בקרה והנעה .
(5 נק') א בחר שניים מתפקידי התקשורת המצוינים בפתח , והסבר כל אחד מהם .
(6 נק') ב ציין שני יתרונות ושני חסרונות של תקשורת ישירה .

פרק שני : תורת הניהול (50 נקודות)

ענה על ארבע שאלות מבין השאלות 9-14 (לכל שאלה - 12.5 נקודות)

שאלה 9

יו"ר ועד עובדי חברת "יעלי" בע"מ והנהלת החברה תיאמו ביניהם את הפעולות שיבצעו לשיפור תנאי הרווחה של עובדי החברה .
(3.5 נק') א הסבר מהו **תיאום** .

(6 נק') ב ציין **שתיים** ממטרות התיאום , והסבר אחת מהן .

(3 נק') ג ציין **מנגנון תיאום** אחד , שיכול לסייע בתיאום הפעולות של יו"ר ועד העובדים ושל הנהלת החברה . הסבר את תשובתך .

שאלה 10

כאשר בונים בית יש לבצע פעולות פיקוח ובקרה כדי להבטיח שהביצוע יהיה על פי התוכניות שנקבעו .
(3.5 נק') א ציין מטרה נוספת של **פעולת הבקרה** .

(6 נק') ב בחר כלי פיקוח אחד והסבר כיצד ניתן להשתמש בו במהלך בניית הבית .

(3 נק') ג נהוג להשתמש בגורם **פיקוח חיצוני** . ציין יתרון אחד שיש לשימוש בגורם פיקוח כזה.

שאלה 11

אברהם ויצחק הם מנהלי מחלקות במפעל ייצור גדול . לכל אחד מהם סגנון ניהולי שונה . אברהם משתף את עובדיו בקבלת החלטות שונות . ואילו יצחק מקבל החלטות בעצמו ומורה לעובדיו לפעול על פיהן .

(4 נק') א הסבר מהי **מנהיגות** ומהו **ניהול** .

(4 נק') ב צין מהו סגנון הניהול של **אברהם** ומהו סגנון הניהול של **יצחק** .

(4.5 נק') ג בחר שיטת הפעלה **אחת** שמנהלים יכולים להשתמש בה והסבר אותה .

שאלה 12

בחברת "במעלה " נהוג שבכל פרויקט חדש חברי הצוות מקבלים החלטות משותפות .

(4 נק') א הסבר את החשיבות של תהליך קבלת החלטות בארגון .

(3 נק') ב ציין מהי גישת קבלת ההחלטות המקובלת בחברת "במעלה " וציין אחד ממאפייניה .

(5 נק') ג ציין **שלושה** שלבים בתהליך קבלת החלטות .

שאלה 13

הארגונים בתקופתנו חייבים להיות חדשניים , יצירתיים ובעלי יוזמה ולהיעזר ביחסי ציבור כדי לשמור על הקשר עם לקוחותיהם .

- (3.5 נק') א ציין את תרומת יחסי הציבור לארגון .
- (6 נק') ב ציין דרך אחת לפרסום חוץ ארגוני . הסבר כיצד יוכל ארגון עסקי לשפר באמצעות הפרסום את מערכת יחסי הציבור שלו .
- (3 נק') ג הסבר מהו ניהול חדשנות .

שאלה 14

- המנהיגות יכולה להיות מולדת , נרכשת או מצבית .
- (3 נק') א הסבר מהי מנהיגות מולדת .
- (3.5 נק') ב הסבר מהי מנהיגות מצבית . הבא דוגמה אחת למצב שבו יכולה להתפתח מנהיגות מצבית .
- (6 נק') ג ציין שלושה טיפוסים מנהיגים .
- ציין מאפיין אחד של כל אחד מטיפוסי המנהיגים האלה .

בהצלחה!

מינהל וכלכלה

בחינת בגרות

הוראות לנבחן

א משך הבחינה : שלוש שעות .

ב מבנה השאלון ומפתח הערכה : בשאלון זה שני פרקים .

פרק ראשון – מבוא למינהל וכלכלה	50 נקודות
פרק שני - תורת הניהול	50 נקודות
סה"כ	100 נקודות

ג חומר עזר מותר לשימוש : אין

ד הוראות מיוחדות : 1 ענה על מספר השאלות הנדרש בשאלון.

המערך יקרא ויעריך את מספר התשובות הנדרש בלבד לפי סדר כתיבתן במחברתך ולא יתייחס לתשובות נוספות .

2 הקפד לציין במחברת הבחינה את מספר השאלה ואת מספר הסעיף שעליהם אתה משיב .

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר , אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים .

בהצלחה !

-2-

השאלות

פרק ראשון : מבוא למינהל וכלכלה (50 נקודות)

ענה על חמש מבין השאלות 1-8 (לכל שאלה - 10 נקודות)

מבוא לכלכלה

שאלה 1

מחיר גורמי הייצור משפיע על הכמות המוצעת .

- (5 נק') א. מהו גורם ייצור ? הגדר ופרט מהם גורמי הייצור העומדים לרשות הפירמה .
(5 נק') ב. מה יעשה יצרן שהביקוש למוצריו גדל ?
(הבחן בין טווח הקצר והטווח הארוך)

שאלה 2

הירידה בהכנסות משקי הבית השפיעה על הביקוש בענף המכוניות .

- (6 נק') א. מהי עקומת הביקוש ? הגדר והטווח עקומת ביקוש .
כיצד ירידה בהכנסות של משקי הבית משפיעה על הביקוש בענף המכוניות .
(4 נק') ב. כיצד תשפיע ירידה במחיר המכוניות על הביקוש לצמיגים ? הסבר .

שאלה 3

הבנק המרכזי מנהל את המדיניות המוניטרית של הממשלה .

- (4 נק') א. הסבר מהי מדיניות מוניטרית ומהי מטרתה
(6 נק') ב. פרט 2 דרכים שיופעלו על ידי הבנק המרכזי במטרה לצמצם את מימדי האבטלה במשק?

שאלה 4

לפי החוק הממשלה מאשרת את התקציב לפני שהיא מביאה אותו לאישור הכנסת .

- (5 נק') א. ציין את סעיפי ההוצאות העיקריים בתקציב הממשלה .
(4 נק') ב. בהנחה שחל גידול בהוצאותיה כיצד ימומן גידול זה באמצעות התקציב .

תורת הארגון

שאלה 5

רונית וענת החליטו להקים חברה לייצור וייבוא בגדי ילדים . תחילה שכרו מבנה קטן באזור התעשייה בו תפרו את הבגדים והציעו למכירה בחנויות השונות באזור .

בשנה הראשונה היו קשיים של הסתגלות , פרסום ותזרים מזומנים עם הזמן כמות הלקוחות גדלה וכך גם כמות ההזמנות .

5 (נק') א. ציין את מאפייני הארגון הבאים לידי ביטוי בקטע . בסס את דבריך .

5 (נק') ב. הסבר את מחזור חיי הארגון של החברה המתוארת בקטע .

שאלה 6

דן ואורן הקימו בית קפה וגלידריה בשם "קפקפה" העסיקו טבח, שני מלצרים ועובדי ניקיון .

בית הקפה הצליח מאוד ותוך מספר שנים הפך לרשת בעלת 10 סניפים .

בכל סניף יש מנהל סניף , 2 מנהלי משמרת , אחראים על עובדי המטבח , מלצרים ועובדי ניקיון .

במשרד הראשי יש רואה חשבון , מנהל חשבונות , מזכירה ואיש תחזוקה .

5 (נק') א. הסבר מהי **יחידת קו** ומהי **יחידת מטה** .

ציין 2 יחידות קו ו – 2 יחידות מטה הפועלות ב"קפקפה"

5 (נק') ב. הסבר מהו **טווח שליטה ופיקוח** , הסבר את השינוי שחל בטווח השליטה מרגע פתיחת

בית הקפה הבודד ועד הפיכתו לרשת בתי קפה .

שאלה 7

ארגונים שונים בונים את המבנה הארגוני שלהם על פי גודלם , פעילותם וצרכיהם ,

כך שלכל ארגון התצורה של המבנה הארגוני המתאימה לו.

5 (נק') א. הסבר מהו תרשים מבנה ארגוני , איזה מידע ניתן לקבל מהתרשים .

5 (נק') ב. מהי תצורת המבנה הארגוני המתאימה לארגון המבצע את מרבית פעילותו דרך

אתרי האינטרנט . הסבר והבא דוגמא .

שאלה 8

למערכת התקשורת בארגון השפעה רבה על אופן התנהלותו ועל התהליכים הניהוליים הפועלים בו .

5 (נק') א. ציין באילו ערוצים זורמת התקשורת והסבר אחד מהם .

5 (נק') ב. ציין שני סוגי חסמים העלולים להתרחש בתהליך התקשורת והסבר אחד מהם .

פרק שני : תורת הניהול (50 נקודות)

ענה על ארבע שאלות מבין השאלות 9-14 (לכל שאלה - 12.5 נקודות)

שאלה 9

בישיבת ההנהלה מצומצמת נערך דיון על מנת לקבל החלטות על תקציב הטיולים לשנה הבאה .

רכז הטיולים הביא בפני ההנהלה מספר הצעות לטיולים .
ההצעות נבחנו על פי העלויות שלהן . לגבי הטיול של שכבת י"ב הוחלט לקצר את הטיול בגלל עלויות גבוהות .

(3 נק') א הסבר מהו **תהליך קבלת החלטות** .

(4.5 נק') ב ציין **שתי** גישות שבאות לידי ביטוי בקטע , הסבר אחת מהן .

(4.5 נק') ג ציין **שני** שלבים שיש לבצע בתהליך קבלת החלטות , הסבר שלב אחד מהם .

שאלה 10

חברות וארגונים משקיעים משאבים רבים על מנת לעצב את תדמיתם ולקדם את יחסי הציבור שלהם

(4 נק') א הסבר מהם יחסי ציבור . כתוב שתי מטרות לקיום יחסי ציבור .

(4 נק') ב ציין שתי דרכים לייעול יחסי ציבור פנים ארגונים והסבר אחת מהן .

(4 נק') ג הסבר את תרומתו של המנהל בבניית מוניטין ושמירה על תדמית הארגון .

שאלה 11

ארגונים עסקיים וציבוריים משקיעים מאמץ רב בתכנון התקציב , מעקב אחרי השימוש בכספי

הארגון ובכל סוף שנה עורכים מאזנים להפקת לקחים .

(4.5 נק') א הסבר מהו תקציב וציין שתיים ממטרותיו .

(3 נק') ב ציין שני הבדלים בין התקציב במגזר הציבורי לבין תקציב במגזר העסקי .

(4.5 נק') ג הסבר כיצד מתבצעת בקרה תקציבים בארגון .

שאלה 12

בעולם המודרני כל ארגון מחפש דרכים ורעיונות לשפר מוצרים , לקצר תהליכי עבודה ולהכניס מוצרים חדשים לשוק .

(נק') א הסבר את חשיבות החדשנות ומהם הגורמים לעידוד יצירתיות בארגון .

(נק') ב ציין שתי דרכים לייעול יחסי ציבור פנים ארגונים . והסבר אחת מהן .

(נק') ג ציין שתי דרכים לטיפול יזמות בארגון .

שאלה 13

יש הטוענים שכל מנהל חייב להיות בעל תכונות של מנהיג על מנת להצליח בניהול הארגון .

(4.5 נק') א הסבר מהו מנהיג , כתוב שני הבדלים בין מנהיג למנהל .

(4.5 נק') ב הסבר במה תלויה היווצרותה של מנהיגות , התייחס לשלושה גורמים .

(3 נק') ג פרט את מקורות המנהיגות והסבר אחד מהם .

שאלה 14

במפעל לייצור מצעים התכנסה ההנהלה לסיכום שנתי , התברר שנוטר מלאי גדול של מצעים שלא נמכר , הנהלת החברה ערכה דיון כיצד לפעול על - מנת להימנע ממצב דומה בעתיד .

(4 נק') א הצע להנהלה איזו גישת ניהול מעודדת צמצום מלאים , הסבר שניים מעקרונותיה.

(4 נק') ב פרט והסבר שניים מעקרונות גישת האיכות T.Q.M.

(4 נק') ג ציין באיזו רמת ניהול התקיים הדיון והסבר אותה .

בהצלחה!